

उद्दिष्टे (Objectives)

1. विद्यार्थ्यांना गटनिरपेक्षतेचा सिद्धांत, त्याचा उदय, स्वरूप आणि शीतयुद्धोत्तर काळातील प्रासंगिकता समजावून देणे.
2. जागतिकीकरणाची संकल्पना, त्याचे परिणाम, मर्यादा आणि राज्याची बदलती भूमिका यांचा अभ्यास करून विश्लेषणात्मक समज विकसित करणे.
3. तृतीय जगाचे अर्थशास्त्र आणि समकालीन जागतिक समस्या (दहशतवाद, पर्यावरण, गरिबी, मानवाधिकार) यांची सखोल ओळख करून देणे

अपेक्षित परिणाम (Expected Outcomes)

1. विद्यार्थी गटनिरपेक्ष चळवळीची संकल्पना आणि तिचे आधुनिक आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील महत्त्व स्पष्ट करू शकतील.
2. विद्यार्थी जागतिकीकरणाचे स्वरूप, फायदे, मर्यादा आणि त्याचा राज्यावर होणारा प्रभाव समजून घेऊ शकतील.
3. विद्यार्थी जागतिक अर्थव्यवस्था आणि समकालीन जागतिक समस्यांचे विश्लेषण करून त्यावर चिकित्सक दृष्टिकोन विकसित करू शकतील

५. गटनिरपेक्षतेचा सिद्धांत

- अ) गटनिरपेक्षता : अर्थ आणि सिद्धांत
- ब) गटनिरपेक्षतेचा उदय
- क) गटनिरपेक्षता : एक चळवळ
- ड) शीतयुद्धोत्तर काळात गटनिरपेक्ष चळवळीची प्रासंगिकता

६. जागतिकीकरण

- अ) जागतिकीकरणाचा अर्थ
- ब) जागतिकीकरण : विकास आणि परिणाम
- क) जागतिकीकरणाच्या मर्यादा
- ड) जागतिकीकरणात राज्याची भूमिका

७. तृतीय जगाचा अर्थशास्त्र

- अ) नववसाहतवाद
- ब) नवीन आंतरराष्ट्रीय अर्थव्यवस्था
- क) उत्तर-दक्षिण विभाजन
- ड) दक्षिण-दक्षिण सहकार्य

८. समकालीन जागतिक समस्या

- अ) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद
- ब) पर्यावरण समस्या
- क) गरिबी, विकास, भूक (अन्न) समस्या
- ड) मूलभूत हक्क